

УДК 658.589:621

I. В. Кулько-Лабинцевастарший викладач
Класичний приватний університет**АНАЛІЗ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ У СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ
ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ МАШИНОБУДУВАННЯ**

У статті надано декілька підходів до тлумачення поняття “інвестиції”. Аргументовано необхідність розвитку інвестиційного потенціалу країни. Проаналізовано стан капітальних інвестицій країни. Обґрунтовано необхідність інвестування в основні засоби машинобудівних підприємств, а також необхідність і доцільність аналізу їх основних засобів. Зазначено, що це дасть змогу підприємству отримати достовірну та повну інформацію, необхідну для запровадження й розвитку капітального інвестування. Доведено, що аналіз основних засобів є необхідним у системі управління інвестиційною діяльністю машинобудівних підприємств.

Ключові слова: основні фонди машинобудівних підприємств, інвестування, капітальне інвестування, інновації, аналіз.

I. Вступ

На етапі розвитку національної економіки держави необхідною є розробка стратегії підвищення конкурентоздатності продукції машинобудування як однієї з провідних галузей економіки.

Для цього нагальною потребою є інвестування у високопродуктивні, інноваційні основні

засоби підприємств машинобудування та їх ефективне використання. Реалізація цього завдання сприятиме інтенсифікації роботи машинобудівних підприємств, що сприятиме зростанню ВВП країни, зменшенню безробіття. Науковці виокремлюють декілька підходів до тлумачення поняття “інвестиції” на машинобудівних підприємствах [1, с. 5] (табл. 1).

Таблиця 1

Підходи до тлумачення поняття “інвестиції”

Джерело	Тлумачення
Економічна енциклопедія	Інвестиції здійснюються у вигляді цінних паперів, банківських вкладень, грошових коштів у фонди підприємства
В. А. Григор'єв	Довготермінове вкладення капіталу, що реалізується в підприємствах народного господарства
І. В. Головка	Вкладення капіталу для забезпечення майбутнього приросту доходу
В. В. Кулішов	Вкладення майнових, інтелектуальних цінностей, грошових коштів у фінансові активи підприємства

інвестування в галузь машинобудування невід'ємно пов'язане з аналізом стану та структури основних засобів машинобудівних підприємств, які є об'єктом капітальних інвестицій. Однак це питання потребує більш глибокого аналізу та вдосконалення.

II. Постановка завдання

Метою статті є аргументування необхідності аналізу основних засобів у системі управління інвестиційною діяльністю підприємств машинобудування. Для цього в дослідженні:

- проаналізовано стан і структуру капітальних інвестицій країни за 2014–2016 рр.;
- обґрунтовано необхідність ефективного використання основних фондів підприємств

машинобудування;

- виокремлено основні принципи аналізу основних засобів машинобудівних підприємств у складі програми інвестиційного розвитку галузі.

III. Результати

В межах стратегії сталого розвитку економіки держави необхідною є стратегія сталого розвитку інвестицій у машинобудування. В умовах багаторічної технологічної кризи така стратегія стала би підґрунтям для стрімкого розвитку продуктивних сил країни. В країні щороку збільшуються обсяги інвестицій. Наочно це можна побачити в табл. 2, рис.

Таблиця 2

Капітальні інвестиції України за джерелами фінансування 2014–2016 рр.

Джерела	2014 (млн грн)	2015 (млн грн)	2016 (млн грн)
1	2	3	4
Державний бюджет	2 738,7	6 919,5	9 264,1
Місцеві бюджети	5 918,2	14 260,0	26 817,1
Кошти підприємств	15 4629,5	184 351,3	248 769,4
Кредити, позики	21 739,3	20 740,1	27 106,0

1	2	3	4
Іноземні інвестори	5 639,8	8 185,4	9 831,4
Кошти населення	22 064,2	31 985,4	29 932,6
Інші	6 690,2	6 674,7	7 495,5
Загалом	219 419,9	273 116,4	359 216,1

Як видно з табл. 2, найбільшим джерелом фінансування капітальних інвестицій у країні є кошти підприємств. Це означає, що приватний сектор економіки найбільш активно дбає про свій розвиток.

Кошти населення є другим за кількістю джерелом фінансування капітальних інвестицій

України. Населення вкладає свої кошти в будівництво нового житла.

Кредити й позики є третім за розміром джерелом фінансування капітальних інвестицій. Це означає, що державі не вистачає власних коштів для забезпечення потреб у капітальних інвестиціях як державного, так і приватного сектора економіки.

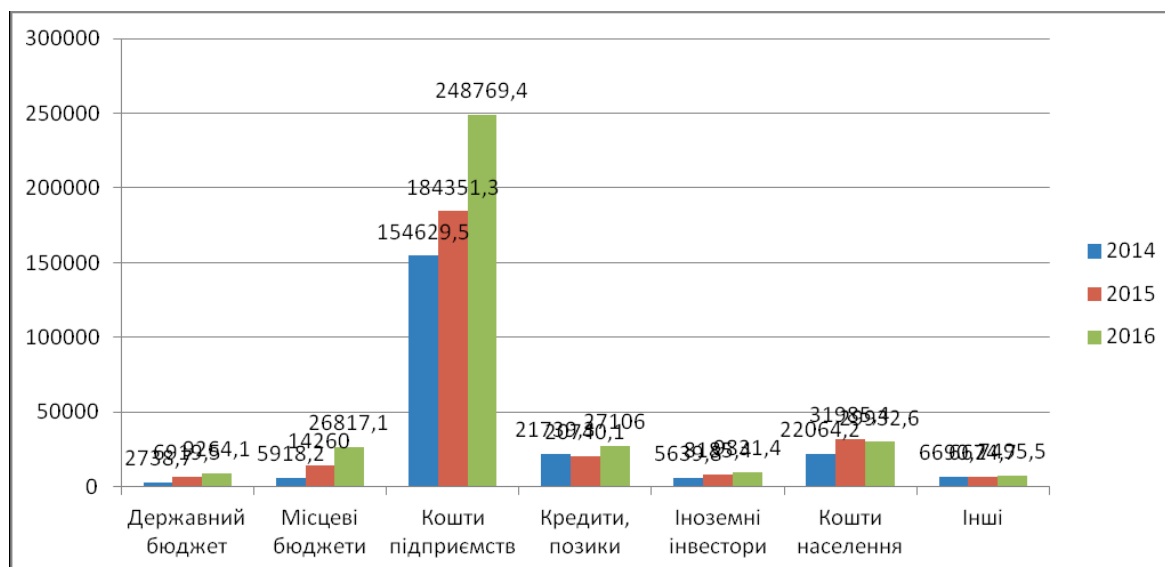

Рис. Капітальні інвестиції України за джерелами фінансування 2014–2016 рр. (млн грн)

Машинобудівний комплекс є однією з найважливіших складових у складній структурі економіки країни. Тому аналіз капітальних інвестицій у машинобудування є необхідною складовою загальної оцінки ефективності державної діяльності (табл. 3).

цій у машинобудування є необхідною складовою загальної оцінки ефективності державної діяльності (табл. 3).

Таблиця 3

Капітальні інвестиції в машинобудування за 2014–2016 рр.

Показники	2014 (млн грн)	2015 (млн грн)	2016 (млн грн)
Виробництво машин та устаткування	2 020,8	1 945,4	2 318,3
Виробництво автотранспортних засобів	2 627,7	3 332,1	3 388,1
Разом	4 648,5	5 277,5	5 706,4

Джерело: Статистичні збірники 2014–2016 рр.

Виходячи з табл. 3, у 2015 р. інвестиції у виробництво машин та устаткування скоротилися, порівняно з 2014 р. – з 2020,8 млн грн до 1945,4 млн грн відповідно. Цьому сприяла складна політична та економічна ситуації 2015 р. Але вже в 2016 р. цей показник значно збільшився, що зумовлює збільшення уваги держави до розвитку машинобудування. Треба зауважити, що капітальні інвестиції на підприємствах машинобудування спрямовують на розвиток їх основних фондів.

Сьогодні науковці сперечаються стосовно мети економічного аналізу основних фондів підприємств машинобудування та їх ролі в системі управління інвестиційною діяльністю. Так,

Є. В. Мних вважає, що метою аналізу стану та структури основних фондів є визначення забезпеченості ними підприємства в тій ситуації, коли воно використовує їх найбільш інтенсивно. Крім цього, метою аналізу, на думку науковця, є пошук резервів для збільшення їх віддачі.

На думку Г. О. Король, метою аналізу основних засобів підприємства є пошук резервів покращення їх використання, оцінки, їх подальша мобілізація [2, с. 50].

Ефективне використання основних засобів на підприємствах машинобудування сприятиме:

- зростанню загальної вартості бізнесу;
- зростанню доданої вартості;

- отриманню додаткових конкурентних переваг підприємством;
- зменшенню обсягу браку;
- збільшенню обсягів виробництва на одиницю часу.

Саме тому будь-яке підприємство повинно чітко визначитися з економічною стратегією інвестиційної діяльності. Варто зауважити, що основні засоби підприємства є об'єктом його реального інвестування. Для повноцінного забезпечення інвестиційного процесу інформативною базою, насамперед, необхідно врахувати всі можливі та наявні ризики в діяльності підприємства.

Повноцінний аналіз ризиків інвестиційної діяльності дає можливість управлінцям усіх рівнів мінімізувати ризики, оперативними ними керувати. На передпроектній та проектній стадіях аналіз ризиків проводять повноцінно, але, коли йдеться про післяпроектний контроль, ситуація змінюється. А все тому, що аналіз інвестування проводять відокремлено від аналізу стану та структури основних засобів підприємства.

Для того, щоб удосконалити інформаційне забезпечення реального інвестування, його об'єктів – основних засобів, необхідним є системність в оцінюванні та аналізі стану й структури основних фондів підприємства та обсягів інвестування.

Насамперед, системний підхід – це методологія вивчення окремих елементів, об'єктів у тісній взаємодії. Це аналіз ступеня та тісноти їх зв'язків. Тому є необхідним саме узгодження цілей аналізу реальних інвестицій та основних фондів підприємства, його завдань і принципів.

Реальне інвестування є одним із видів інвестиційної діяльності підприємства. Реальні інвестиції беруть безпосередню участь у створенні, розширенні, оновленні основних засобів підприємства. Р. О. Костирко у своїх працях зазначає, що до основних напрямів інвестиційної діяльності належать оновлення та розвиток матеріально-технічної бази підприємства або розширене виробництво його основних засобів [6, с. 18].

За умови якісного аналізу інвестиційної діяльності керівництво підприємства приймає більш ефективні рішення з питань:

- розширення;
- відтворення основних фондів виробничого й невиробничого складу;
- розвитку матеріально-технічної бази підприємства.

Аналіз стану, структури, руху основних засобів підприємства є інформаційним підґрунтям для розвитку та контролю за його інвестиційною діяльністю. Основними принципами аналізу основних засобів підприємства є:

- системність (враховуючи вплив внутрішнього та зовнішнього середовища підприємства);
- комплексність (аналіз структури, наявності, використання основних фондів та їх вплив на фінансовий результат діяльності підприємства);
- оперативність (вчасність);
- адаптивність (до всіх змін у діяльності підприємства);
- робота на випередження (прогнозний аналіз стану, руху та структури основних засобів).

IV. Висновки

Реалізуючи наведені принципи, підприємство машинобудування забезпечить адаптивність аналізу основних засобів до запитів інвесторів, керівної ланки підприємства.

Для того, щоб удосконалити інформаційне забезпечення реального інвестування, його об'єктів – основних засобів, необхідним є системність в оцінюванні та аналізі стану й структури основних фондів підприємства та обсягів інвестування.

Насамперед, системний підхід – це методологія вивчення окремих елементів, об'єктів у тісній взаємодії. Це аналіз ступеня та тісноти їх зв'язків. Тому є необхідним саме узгодження цілей аналізу реальних інвестицій та основних фондів підприємства, його завдань і принципів.

Список використаної літератури

1. Валіулла З. В. Забезпечення технологічного оновлення пасажирських автотранспортних підприємств в умовах інноваційного розвитку : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04. Рівне, 2014. 20 с.
2. Геець І. О., Головчук А. В., Непочатенко О. О. Фінансово-економічні проблеми стабільного розвитку економіки України : колективна монографія. Умань, 2010. Ч. 2. 272 с.
3. Державна служба статистики України : статистич. зб. за 2014 р. Київ, 2015.
4. Державна служба статистики України : статистич. зб. за 2015 р. Київ, 2016.
5. Державна служба статистики України : статистич. зб. за 2016 р. Київ, 2017.
6. Чабанюк О. М., Козел Т. В. Економічний зміст основних засобів як об'єкту обліку та контролю. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2013. Вип. 23. С. 292–296.

Стаття надійшла до редакції 06.10.2017.

Кулько-Лабынцева И. В. Анализ основных средств в системе управления инвестиционной деятельностью предприятий машиностроения

В статье приведено несколько подходов к определению понятия “инвестиции”. Аргументирована необходимость развития инвестиционного потенциала страны. Проанализировано состояние капитальных инвестиций в стране. Обоснованы необходимость инвестирования в основные средства машиностроительных предприятий, а также необходимость и целесообразность анализа их основных средств. Указано, что это позволит предприятию получить достоверную и полную информацию, необходимую для внедрения и развития капитального инвестирования. Доказано, что

анализ основных средств необходим в системе управления инвестиционной деятельностью машиностроительных предприятий.

Ключевые слова: основные фонды машиностроительных предприятий, инвестиции, капитальные инвестиции, инновации, анализ.

Kulko-Labyntseva I. Analysis of Fixed Assets in the Management System of Investment Activities of Machine-Building Enterprises

At the stage of development of the national economy of the state, it is necessary to develop a strategy for increasing the competitiveness of machine building products as one of the leading sectors of the economy.

As part of the sustainable development strategy of the state, a strategy for the sustainable development of investment in mechanical engineering is needed. In a multi-year technological crisis, such a strategy would be the basis for the rapid development of the productive forces of the country.

In order to improve the information provision of real investment, its objects – fixed assets, it is necessary to systematically evaluate and analyze the state and structure of the company's capital assets and the volume of investment.

Real investment is one of the types of investment activity of the enterprise. Real investments take direct part in the creation, expansion, renewal of the company's fixed assets.

The article presents several approaches to the definition of the concept of "investment". The need to develop the country's investment potential is argued. The state of capital investments in the country is analyzed.

The necessity of investing in fixed assets of machine-building enterprises is substantiated. The necessity and expediency of analysis of fixed assets of machine-building enterprises is substantiated.

This will allow the enterprise to obtain reliable and complete information necessary for the introduction and development of capital investment. It is proved that the analysis of fixed assets is necessary in the management system of investment activities of machine-building enterprises.

***Key words:** the basic funds of machine-building enterprises, investments, capital investments, innovations, analysis.*